

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoE/25/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214205770
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4214205770.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Advocate, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, proti povinnej: Q. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. N. XXX, o vymoženie 948,34 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 04. 11. 2014 č. k. 8Er/394/2014-19, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, so sídlom Exekútorského úradu v Bratislave, Záhradnícka 60, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Vychádzal zo zistenia, že súdny exekútor na základe návrhu oprávneného požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnej na vymoženie 948,34 eura s príslušenstvom. Za exekučný titul označil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou a. s. zo dňa 13. 03. 2012 sp. zn. SR 10828/11. Opierajúc sa o ust. § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok), preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul, a zistil, že tieto sú v rozpore so zákonom. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi, založený zmluvou o úvere č. 400700623 zo dňa 20. 12. 2010, posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a aplikoval na ňu ust. § 52 ods. 2 - 4, § 53 ods. 1 - 3, § 39 Občianskeho zákonníka. Dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Zdôraznil, že spotrebiteľ musí mať vždy právo obrátiť sa na všeobecný súd. Preto aj keď je v rozhodcovskej zmluve uvedené, že v prípade, že sa spotrebiteľ obráti ako prvý na všeobecný súd, v tom prípade už nemôže dodávateľ riešiť spor na rozhodcovskom súde, je to vo väčšine prípadov neúčinné vzhľadom na to, že málokto spotrebiteľ sa ako prvý obráti na súd, zvlášť ak ide o uplatňovanie práv z pohľadávky, na zaplatenie ktorej je sám zaviazaný. Navyiac doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu v deň uzatvorenia zmluvy o úvere. Poukázal tiež na formu, v akej bola rozhodcovská zmluva napísaná - a to drobným, ťažko čitateľným husto popísaným textom. Tým, že takto formulovaná rozhodcovská doložka spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Uzavrel, že ak v určitej veci nedošlo k uzatvoreniu platnej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a preto nemôže byť ani exekučným titulom. V intenciách ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1, 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní preto žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a v jeho nadväznosti zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že exekučný súd nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie, keďže samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 5/2000. Zdôraznil, že postupom súdu a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov v intenciách ust. § 40 zákona o rozhodcovskom konaní exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom tohto zákona. Namietal, že medzi zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská doložka. V tejto súvislosti poukázal, že s povinnou uzatvoril rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. Uzavrel, že v zmysle článku 2 ods. 2 veta druhá sa účastníci zmluvy dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku rozhodcovskej zmluvy, pričom povinnej nebola odňatá možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok spojených so zmluvou o úvere na všeobecný súd.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie oprávneného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania je žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, so sídlom Exekútorského úradu v Bratislave, Záhradnícka 60, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, predloženej súdu prvého stupňa dňa 24. 03. 2014. Spolu s ňou bol predložený i návrh oprávneného, ktorým sa domáha od povinnej vymoženia sumy 948,34 eura s príslušenstvom a exekučný titul, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. zo dňa 13. 03. 2012 sp. zn. SR 10828/11, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02. 04. 2012 a vykonateľnosť dňa 05. 04. 2012. Súčasťou spisu je i zmluva o úvere č. 400700623, uzatvorená účastníkmi konania dňa 20. 12. 2010, všeobecné podmienky poskytnutia úveru a rozhodcovská zmluva, uzatvorená účastníkmi konania dňa 20. 12. 2010.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti, alebo postihuje majetok.

Podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku).

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 01. 2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4e ad) a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 45 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, v znení účinnom do 31. decembra 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Exekučný poriadok pre začatie exekúcie, ako aj na jej ďalší priebeh, vyžaduje splnenie zákonom stanovených podmienok, ktoré sú procesného a hmotnoprávneho charakteru. K procesným podmienkam exekúcie patria spôsobilosť účastníkov, právomoc a príslušnosť súdu, ako i spôsobilý návrh a listina, o ktorej oprávnený tvrdí, že je vykonateľným exekučným titulom. Všetky ostatné predpoklady exekúcie sú predpokladmi hmotnoprávnymi, ktorých nedostatok síce nebráni začatiu a pokračovaniu exekučného konania, ale bráni prípustnosti samotnej exekúcie. Dôvody zastavenia exekúcie uvedené v ust. § 45 ods. 1 ZRK preto nie sú procesnými podmienkami exekučného konania, ale hmotnoprávnymi predpokladmi prípustnosti exekúcie ako takej. Z toho plynie, že súlad rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu s ust. § 45 ZRK je hmotnoprávnym predpokladom vykonania exekúcie. Keďže ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zakotvuje pre exekučný súd povinnosť už pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom, je preto povinný aj v tejto fáze konania prihliadnuť na to, či sú tu dôvody neprípustnosti exekúcie vykonávanej na základe rozhodcovského rozsudku, tak ako tieto vyplývajú z ust. § 45 ZRK. V prípade ich zistenia preto súd musí žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť. Jediným obmedzením exekučného súdu v tejto fáze je, že vzhľadom na neúčast' povinného v tejto etape konania, sa nemôže zaoberať tými dôvodmi neprípustnosti exekúcie, na ktoré môže prihliadnuť len na návrh (§ 45 ods. 1 písm. a/ v spojení s ods. 2 ZRK).

V danej veci niet sporu o tom, že právnym základom zmluvného vzťahu účastníkov je zmluva o úvere č. 400700623, uzatvorená účastníkmi konania dňa 20. 12. 2010. Nepochybne ide o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uzatvorenú štandardným formulárovým systémom, a preto ju bolo potrebné podrobiť súdnej kontrole a zisťovať, či plnenie uplatnené v tomto konaní sa nevymáha na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky tak, ako to správne učinil i súd prvého stupňa. Tento v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav veci a túto i správne právne posúdil. Keďže odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia, využíjúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa a na ne v podrobnostiach ďalej poukazuje.

Reagujúc na námietky odvolateľa uvádzané v jeho odvolaní odvolací súd osobitne poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorého závery sa považujú za konštantné. Uznesením zo dňa 09. 02. 2012 sp. zn. 3 Cdo 122/2011 Najvyšší súd zaujal stanovisko, podľa ktorého pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej, resp. platnej rozhodcovskej zmluvy. Povinnosťou exekučného súdu pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie je skúmať, či návrh na vydanie exekúcie a exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom a či rozhodcovský súd mal právomoc vo veci konať (§ 45 ods. 1 písm. b/ ZRK), pričom právomoc súdu skúmať samotné rozhodcovské konanie vyplýva z ust. § 45 ods. 1, 2 citovaného zákona (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 01. 2012 sp. zn. 2 Cdo 5/2012).

Z hľadiska skutkového stavu v súdnej veci nepochybne bolo preukázané, že účastníci konania dňa 20. 12. 2010 uzatvorili rozhodcovskú zmluvu, v ktorej sa podľa článku II. bod 1, 2 rozhodcovskej zmluvy dohodli, že „všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 400700623, uzatvorenej dňa 20. 12. 2010, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmieniek zabezpečujúcej úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky,

vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu. Zmluvné strany sa dohodli, pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu“. I podľa názoru odvolacieho súdu takto koncipovaná rozhodcovská doložka v predmetnej rozhodcovskej zmluve celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Táto nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne spotrebiteľ nemal reálnu možnosť ju ovplyvniť. Predmetná rozhodcovská zmluva obsahuje neprijateľné dojednanie v tom, že vylučuje právo zmluvnej strany podať žalobu na všeobecný súd potom, čo jedna zo zmluvných strán podá žalobu na Stály rozhodcovský súd. Sú preto namieste obavy, že povinná si z takéhoto fakticky nerovnovážneho vzťahu ďalší postup vo veci, akým je rozhodcovský proces, nedokázala náležite uvedomiť, pričom z rozhodcovskej zmluvy vôbec nevyplýva, v akom rozsahu a akou osobou bola povinná ako spotrebiteľ poučená o následkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy. Povinná tak nemala reálnu možnosť obsah rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť. Je notoriou, že v spotrebiteľských veciach zvlášť vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodcovského procesu s ohľadom na ochranu spotrebiteľa ako slabšiu stranu v konaní, pričom i ostatné podmienky rozhodcovského konania sú skôr len indikátorom, do akých polôh môže viesť dojednávanie rozhodcovského konania so slabšou stranou zmluvného vzťahu. Je preto dôvodný záver, že takéto dojednanie rozhodcovskej doložky formou samostatnej zmluvy v spotrebiteľskom právnom vzťahu je neprijateľnou podmienkou, ktorá je neplatná, ako už bolo vyššie uvedené. Navyac výkon práv oprávneného podľa predmetnej rozhodcovskej zmluvy odporuje dobrým mravom, ako i právnej úprave, týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.